

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2022-12-21

Diarienummer:
UBN-2022-07578

Handläggare:
Ingrid Holström

Politisk förankring i programråden

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

att utse en ordinarie ledamot och en ersättare till de fem gemensamma programråden,

att utse en ordinarie ledamot och en ersättare till de fjorton kommunala programråden där utbildningsnämnden är huvudman,

att utse en ordinarie ledamot och en ersättare till Teknikcollege som också fungerar som programråd för TE4 Fyrisskolan),

att ge förvaltningen i uppdrag att initiera ytterligare samarbeten mellan kommunala och fristående gymnasieskolor för att bilda gemensamma programråd,

att ge förvaltningen i uppdrag att utreda behovet av deltagande av nämndens ledamöter i collegebildningarna.

Ärendet

På utbildningsnämndens sammanträde den 10 februari 2022 redovisade förvaltningen ärendet "Återrapport yrkesprogrammets attraktivitet". Redovisningen innehöll bland annat en rapport om de lokala programråden med förslag till förändringar. I samband med föredragningen uppstod frågan om det politiska deltagandet i de lokala programråden. Utbildningsnämnden beslutade "att utbildningsdirektören får i uppdrag att till nämnden återkomma med ett förtydligt förslag om hur den politiska förankringen och kopplingen till utbildningsförvaltningen i programråden kan bli bättre".

Beredning

Ärendet har beretts i utbildningsförvaltningen.

Förslaget har inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Föredragning

Lokala programråd i styrdokument

Programråden regleras i Gymnasieförordningen (2010:2039), kap1 8§:

”För yrkesprogrammen i gymnasieskolan ska det finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv.” Skolverket anger vidare att programrådets roll är att utveckla och stärka yrkesprogrammen utifrån lokala förutsättningar och behov genom att vara ett forum där skola och arbetsliv möts för att diskutera och samverka. De lokala programråden ska ha representanter från arbetsliv och skola. De lokala företagen ska ges möjlighet att påverka utbildningens innehåll så att det anpassas till det lokala näringslivets behov.

I styrdokumentet saknas således information om och hur den politiska förankringen i de lokala programråden ska se ut.

Nationella programråd

Det finns tretton nationella programråd, ett för varje yrkesprogram i gymnasieskolan. Programråden ska stärka samarbetet mellan gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) och arbetslivet, för att yrkesutbildningarna bättre ska motsvara arbetslivets behov. Skolverket anger att ”Arbetet i programråden ska syfta till att göra utbildningssystemet mer flexibelt och lyhört för arbetsmarknadens behov och initiativ från huvudmännen och därmed bättre matcha utbildningsutbudet mot de kompetenser som arbetsmarknaden efterfrågar samt underlätta elevers övergång från yrkesutbildning till arbetsliv.”

Skolverket utser programrådets ledamöter. Ledamöterna är tjänstepersoner från arbetslivet med kunskap om programmets yrkesområden, till exempel ansvariga för utbildnings- eller kompetensförsörjningsfrågor.

Programråd i Uppsala

I Uppsala bildades fem gemensamma programråd i februari 2022 som ett pilotprojekt, där samtliga gymnasieskolor och vuxenutbildningar, kommunala och fristående, som anordnar utbildningen deltar:

Programrådet för barn- och fritidsprogrammet

Programrådet för bygg- och anläggning, inriktning måleri

Programrådet för el- och energiprogrammet, inriktning elteknik

Programrådet för försäljnings- och serviceprogrammet

Programrådet för vård- och omsorgsprogrammet

Det gemensamma programrådet för el- och energiprogram, elteknik, bjuder även i utbildningsanordnare i närliggande kommuner (Tierp, Östhammar och Enköping) och fungerar därför i praktiken som ett regionalt programråd.

Genom att samla alla utbildningsaktörer i ett gemensamt programråd ger det både branscher och politiker bättre möjlighet att delta i programrådets arbete. Det övergripande syftet är att förbättra samarbetet mellan skola och arbetsliv och göra yrkesutbildningarna mer attraktiva.

Det finns dessutom fjorton programråd vid de kommunala gymnasieskolorna (se bilaga 1) samt uppskattningsvis sexton programråd vid de fristående gymnasieskolorna. Totalt finns det ca 35 programråd för gymnasieskolor i Uppsala.

Utbildningsnämnden beslutade den 10 januari 2019 (se bilaga 2) att utse två ledamöter till:

- elva programråd för nationella yrkesprogram
- två ledamöter till programrådet för idrott
- två ledamöter till programrådet för teknikprogrammet
- två ledamöter till programrådet för Yrkesplugget (fristående gymnasieskola).

Enligt förordningen är det endast på yrkesprogram som det ska finnas programråd. Något programråd för idrott finns inte. De utsedda ledamöterna för programrådet för teknikprogrammet för TE4 (fjärdeåret på teknikprogrammet) har även deltagit i Teknikcollege Upplands lokala styrgrupp. Det finns enligt uppgift en lång tradition i den politiska nämnden för gymnasieskolan att utse ledamöter till de lokala programråden.

Det finns ytterligare collegebildningar i Uppland, exempelvis Vård- och omsorgscollege, Motorbranschcollege för Fordons- och transportprogrammet, ETG – för El-och energiprogrammet elteknik och automation och VS-College för Ventilations- och fastighetsprogrammet. Det finns i dagsläget inga utsedda politiker till den lokala styrgruppen för Vård- och omsorgscollege.

Pilotprojektet med gemensamma programråd pågår under 2022 - 2023 och ska utvärderas under hösten 2023. Utbildningsnämnden kommer att få en återrapport och förslag till hur verksamheten ska organiseras från 2024.

Förvaltningen bedömer dock att det i framtiden kommer att behövas en utökad samordning och samarbete mellan utbildningsanordnare för att möjliggöra ett deltagande från företag och branschföreträdare.

Regional samverkan från och med 2025

Propositionen Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning (2021/22:159) antogs av riksdagen 17 juni 2022. Propositionens förslag syftar till att underlätta ungdomars och vuxnas etablering på arbetsmarknaden och att förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv. Förslagen är bland annat att:

- arbetsmarknadens behov ska få betydelse vid planering och dimensionering av vissa utbildningar inom gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning
- kommunerna ska samverka genom avtal med minst två andra kommuner om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning i ett primärt samverkansområde
- en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret bland annat ska vara att bedöma regionens kompetensbehov inom privat och offentlig sektor på kort och lång sikt

Ändringarna i skollagen som behövs träder i kraft den 1 juli 2023 tillämpas första gången för utbildning som påbörjas 2025.

Utifrån det nya uppdraget att samverka inom ett primärt samverkansområde kommer det att ställas krav på regional samordning vilket förmodligen innebär att de lokala programråden kommer att behöva bli regionala. Vissa lokala frågor kan dock även i framtiden behöva lösas på lokalnivå, exempelvis APL-planering.

Det regionala arbetet kommer att påverka de strategiska beslut som respektive utbildningsförvaltning kommer att behöva fatta och också att påverka vilka politiska beslut som behöver fattas i respektive kommuns utbildningsnämnder. En medverkan i de tänkbara framtida regionala programråden av ledamöter från utbildningsnämnden bedöms vara nödvändig.

Utbildningsförvaltningens koppling till programråden

Programrådets arbete kommer att tas upp i den systematiska kvalitetsuppföljningen genom att gymnasieskolans ledning följer upp det i månadsdialogerna med varje skolas rektor. Samtliga protokoll från de kommunala skolornas programråd samlas och anslås sedan till utbildningsnämnden.

Förslag

Utifrån ovanstående föreslår utbildningsförvaltningen att:

- utbildningsnämnden utser en ordinarie ledamot och en ersättare till de fem gemensamma programråden
- utbildningsnämnden utser en ordinarie ledamot och en ersättare till de fjorton kommunala programråden där utbildningsnämnden är huvudman
- utbildningsnämnden utser en ordinarie ledamot och en ersättare till Teknikcollege som också fungerar som programråd för TE4 Fyrisskolan)

Orsaken till att förvaltningen inte föreslår att ledamöter från utbildningsnämnden ska utses till de fristående skolornas lokala programråd är att utbildningsnämnden inte är huvudman för dessa skolor. Redan nu kan dock samarbete inledas mellan kommunala gymnasieskolor och fristående gymnasieskolor för att bilda fler gemensamma programråd. I dessa kommer då ledamöter från nämnden att delta vilket kan vara ett incitament för de fristående skolorna att delta i de gemensamma programråden. Förvaltningen föreslås få ett uppdrag att initiera ytterligare samarbeten mellan kommunala och fristående gymnasieskolor för att bilda gemensamma programråd. Förvaltningen behöver även utreda behovet av deltagande av nämndens ledamöter i collegebildningarna.

Förvaltningen dessutom bedömer att det i framtiden kommer att bli nödvändigt med regionala programråd där samtliga utbildningsanordnare deltar för att diskutera övergripande frågor för planering och dimensioner av utbildningsplatser. I dessa råd kommer utbildningsnämndens närvaro att vara av stor vikt.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 12 december 2022
- Bilaga 1: förteckning över kommunala gymnasieskolors programråd
- Bilaga 2: utdrag ur protokoll från utbildningsnämndens möte 10 januari 2019

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Bilaga 1

Programråd, kommunala gymnasieskolor

1.	Bygg- och anläggningsprogrammet, husbyggnad: UYG Jälla och UYG Ekeby
2.	Bygg- och anläggningsprogrammet, anläggningsfordon: UYG Jälla
3.	Bygg- och anläggningsprogrammet, plåtslageri: UYG Jälla
4.	Fordons- och transportprogrammet, personbil: UYG Jälla och UYG Ekeby (här ingår även karosseri och lackering)
5.	Fordons- och transportprogrammet, lastbil och mobila maskiner: UYG Jälla
6.	Fordons- och transportprogrammet, transport: UYG Jälla och UYG Ekeby
7.	Hotell- och turismprogrammet: UYG Ekeby
8.	Naturbruksprogrammet, djurvård: UYG Jälla
9.	Naturbruksprogrammet, hästhållning: UYG Jälla
10.	Naturbruksprogrammet, lantbruk: UYG Jälla
11.	Naturbruksprogrammet, skogsbruk: UYG Jälla
12.	Restaurang- och livsmedelsprogrammet, kök och servering: UYG Ekeby
13.	Restaurang- och livsmedelsprogrammet, bageri och konditori: UYG Ekeby
14.	VVS- och fastighetsprogrammet, VVS: UYG Jälla

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-01-10

§ 6

**Val till programråd
UBN-2019-0008****Beslut**

Utbildningsnämnden beslutar

att utse Dima Sarsour (S) och Gabriella Lange (M) till ledamöter i programrådet för Barn- och fritidsprogrammet,

att utse Johan Adler (L) och Jonas Segersam (KD) till ledamöter i programrådet för Bygg- och anläggningsprogrammet,

att utse Lennart Köhler (MP) och Tommy Sandström (M) till ledamöter i programrådet för El- och energiprogrammet,

att utse Petri Lähteenmäki (S) och Fredrik Hultman (M) till ledamöter i programrådet för Fordons- och transportprogrammet,

att utse Daniel Rogozinski (V) och Carolina Zandén (M) till ledamöter i programrådet för Handels- och administrationsprogrammet,

att utse Emma van Aller (V) och Celicia Widell (KD) till ledamöter i programrådet för Hantverksprogrammet,

att utse Henry Montgomery (S) och Christopher Lagerqvist (M) till ledamöter i programrådet för Hotell- och turismprogrammet,

att utse Asal Gohari (S) och Christopher Lagerqvist (M) till ledamöter i programrådet för Restaurang- och livsmedelsprogrammet,

att utse Hanna Victoria Mörck (V) och Fredrik Hultman (M) till ledamöter i programrådet för VVS- och fastighetsprogrammet,

att utse Agneta Boström (S) och Olle Romlin (C) till ledamöter i programrådet för Vård- och omsorgsprogrammet,

att utse Jan-Åke Carlsson (S) och Olle Romlin (C) till ledamöter i programrådet för Idrott,

att utse Susanne Engström (MP) och Jonas Segersam (KD) till ledamöter i programrådet för Teknikprogrammet,

att utse Petri Lähteenmäki (S) och Christopher Lagerqvist (M) till ledamöter i programrådet för Yrkesplugget, samt

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-01-10

att utse Ulrik Wärnsberg (S) och Anna Johansson (C) till ledamöter i programrådet för Naturbruksprogrammet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden ska utse två ledamöter i varje programråd.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande